Uitspraak Geschillencommissie Kifid 2024-0708

(mr. dr. K. Engel, voorzitter, mr. dr. S.O.H. Bakkerus, mr. P.J. Neijt, leden en mr. W.H. Luk, secretaris)

Datum uitspraak	16 augustus 2024
Klacht van	De consument
Tegen	ASR Schadeverzekering N.V., gevestigd te Utrecht, waarbij de uitvoering van de rechtsbijstand is overgedragen aan DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de uitvoerder
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit de verzekeringsvoorwaarden

Samenvatting

Rechtsbijstandverzekering. De consument heeft de uitvoerder om rechtsbijstand verzocht in een conflict met KLM. De uitvoerder heeft het verzoek afgewezen, omdat de vordering is verjaard en het conflict bij het afsluiten van de rechtsbijstandverzekering al bekend en voorzienbaar was. De consument betwist het standpunt van de uitvoerder. De commissie is van oordeel dat het conflict en de feiten waardoor het conflict is ontstaan, dateren van vóór de ingangsdatum van de verzekering. De klacht is ongegrond en de vordering van de consument wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de uitvoerder; 3) de repliek van de consument en 4) de dupliek van de uitvoerder.

1.2 Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 18 april 2024. Op de hoorzitting was de consument aanwezig, samen met zijn vertegenwoordigers mr. [naam 1], advocaat en mr. [naam 2], advocaat. Namens de uitvoerder waren aanwezig: mr. [naam 3], advocaat, en mr. [naam 4], advocaat. De vertegenwoordigers van de consument hebben tijdens de hoorzitting spreekaantekeningen ingebracht.

1.3 Partijen hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument had van 1 augustus 2019 tot 1 juli 2021 een ING Rechtsbijstandverzekering bij Nationale-Nederlanden Schadeverzekering Maatschappij N.V., verder te noemen de verzekering bij ING. Per 1 juli 2021 heeft de consument een rechtsbijstandverzekering bij ASR Schadeverzekering N.V., verder te noemen de verzekering bij ASR. Voor beide verzekeringen geldt dat de uitvoering van de rechtsbijstand aan de uitvoerder is overgedragen.

2.2 De consument was als vrachtvlieger werkzaam bij Martinair Holland N.V. Vanaf 2008 is KLM enig aandeelhouder van Martinair geworden.

2.3 De consument en zijn collega-vrachtvliegers zijn in 2014 een gerechtelijke procedure gestart tegen Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N.V. ('KLM') en de Vereniging Nederlandse Verkeersvliegers ('VNV'). Zij hebben gevorderd dat de integratie van Martinair en KLM kwalificeert als een overgang van onderneming, verder te noemen OVO, in de zin van artikel 7:663 BW, op grond waarvan de vrachtvliegers per 1 januari 2014 in dienst van KLM zijn getreden. De rechtbank Amsterdam heeft de vordering van de consument en zijn collega's bij vonnis van 4 april 2016 afgewezen.[1] In hoger beroep was ook het gerechtshof Amsterdam van oordeel dat geen OVO heeft plaatsgevonden.[2]

2.4 De consument en zijn collega's hebben beroep in cassatie ingesteld tegen het arrest van het hof. De Hoge Raad heeft het arrest van het hof Amsterdam vernietigd en de zaak verwezen naar het hof Den Haag.[3] Het gerechtshof Den Haag heeft in zijn arrest de vorderingen van de vrachtvliegers, waaronder de consument, nog eens weergegeven. Samengevat hebben de vrachtvliegers gevorderd dat het hof:
(i) voor recht verklaart dat sprake is van een OVO in de zin van artikel 7:663 BW;
(ii) voor recht verklaart dat de vrachtvliegers met behoud van de bij Martinair geldende senioriteit een plaats hebben op de senioriteitslijst van KLM;
(iii) KLM veroordeelt om de vrachtvliegers binnen twintig dagen een aanbod doen;
(iv) KLM veroordeelt om in het aanbod de in artikel 7:655 lid 1 sub a t/m b BW genoemde gegevens op te nemen en;
(v) voor recht verklaart dat KLM in strijd met de normen van art. 7:611 BW en/of art. 6:162 BW heeft gehandeld door te handelen alsof er geen OVO heeft plaatsgevonden.

[1] Rb. Amsterdam 4 april 2016, ECLI:NL:RBAMS:2016:1860, deze en de hierna genoemde uitspraken zijn te vinden op www.rechtspraak.nl.
[2] Hof Amsterdam 1 mei 2018, ECLI:GHAMS:2018:1473.
[3] HR 29 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1858.

2.5 Het hof Den Haag heeft bij arrest[4] van 8 juni 2021 de vrachtvliegers voor wat betreft de vorderingen (i), (iii), (iv) en (v) in het gelijk gesteld. Het hof heeft vordering (ii) afgewezen, overwegende dat het doel van de Richtlijn[5], waarop artikel 7:663 BW is gebaseerd, een ongewijzigde voortzetting van de arbeidsovereenkomst is en om te verzekeren dat de werknemers als gevolg van de OVO niet in een minder gunstige positie komen te verkeren. Het doel van de Richtlijn ziet niet op een positieverbetering.

2.6 KLM heeft ter uitvoering van het arrest van het hof Den Haag de vrachtvliegers op 12 juli 2021 een aanbod gedaan om tewerkgesteld te worden, waarbij de Martinair cao en de pensioenregeling van toepassing zijn. De vrachtvliegers, waaronder de consument, konden zich hierin niet vinden. Zij vonden dat zij recht hadden op een contract met toepassing van de gunstigere KLM cao en de pensioenregeling van KLM.

2.7 Stichting Mac Vliegers ('SMV') heeft als vertegenwoordiger van de 116 vrachtvliegers KLM gedagvaard en in een kort geding gevorderd dat de KLM cao en de KLM pensioenregeling op de arbeidsovereenkomsten van de vrachtvliegers van toepassing zouden zijn. De voorzieningenrechter heeft op 28 oktober 2021 de vorderingen van SMV afgewezen.

2.8 De consument heeft de uitvoerder op 10 februari 2023 om rechtsbijstand verzocht in verband met zijn geschil met KLM. Hij wilde zijn belangen in de zaak laten behartigen door SMV. De uitvoerder heeft het verzoek om rechtsbijstand afgewezen, enerzijds omdat de gebeurtenis en het conflict al bestonden vóór de ingangsdatum van de rechtsbijstand-verzekering en anderzijds omdat een eventuele aanspraak op rechtsbijstand inmiddels op grond van artikel 7:942 BW is verjaard. De consument heeft hierover op 13 februari 2023 bij de uitvoerder een klacht ingediend. Bij brief van 2 maart 2023 heeft de uitvoerder het afwijzende standpunt gehandhaafd.

2.9 De rechtbank Amsterdam heeft op 11 januari 2024 geoordeeld dat de vrachtvliegers recht hebben op de Martinair cao en geen aanspraak kunnen maken op toepasselijkheid van de KLM cao en de pensioenregeling van KLM.[6]

De klacht en vordering

2.10 De consument vindt dat de uitvoerder zijn verzoek om rechtsbijstand ten onrechte heeft afgewezen.

---

[4] Hof Den Haag 8 juni 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:1023.
[5] Richtlijn 2001/23/EG van de Raad van de Europese Unie van 12 maart 2001 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij overgang van ondernemingen, vestigingen of onderdelen van ondernemingen of vestigingen.
[6] Rb. Amsterdam 11 januari 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:81.

Hij vordert dat de uitvoerder alsnog dekking verleent voor het gemelde geschil en de door de consument vanaf 8 juni 2021 gemaakte en nog te maken kosten van rechtsbijstand (tot het geldende kostenmaximum) vergoedt. De consument heeft op het klachtformulier een schadebedrag van € 5.183,- vermeld.

2.11 De consument voert ter onderbouwing van zijn vordering het volgende aan.

2.12 De consument stelt dat het verzoek om rechtsbijstand onder de dekking van artikel 4.2 van de voorwaarden van de verzekering bij ASR valt.

2.13 De consument betwist het standpunt van de uitvoerder dat het in 2023 gemelde geschil rechtstreeks voortvloeit uit de OVO in 2013. Aan het conflict waarvoor de consument een beroep op zijn rechtsbijstandverzekering heeft gedaan, liggen andere feiten ten grondslag dan aan het conflict over de OVO:

i. Na het arrest van 8 juni 2021, en dus tijdens de looptijd van de verzekering bij ASR, heeft KLM bewerkstelligd dat zij toegetreden is tot de Martinair cao, met terugwerkende kracht per 1 januari 2014;

ii. KLM heeft op 8 juli 2021 bewerkstelligd dat de definitie van 'werknemer' in de cao voorwaarden werd aangepast, zodat de consument als vlieger daaronder valt.

iii. KLM heeft de consument vervolgens bij brief van 12 juli 2021 meegedeeld dat KLM met terugwerkende kracht de werkgever is en dat op de consument de cao en de arbeidsvoorwaarden van Martinair van toepassing zijn.

De consument is het niet eens met de inhoud van de brief van 12 juli 2021. Zonder de genoemde door KLM verrichte handelingen, zou er geen conflict zijn geweest. Het is juist voor dit conflict dat de consument op grond van artikel 4.2 van de voorwaarden rechtsbijstand wenst.

2.14 Verder betwist de consument het standpunt van de uitvoerder dat de aanspraak op rechtsbijstand inmiddels is verjaard. Ervan uitgaande dat de voorwaarden van ASR van toepassing zijn, kan van verjaring geen sprake zijn.

Het verweer

2.15 De uitvoerder voert verweer tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Kernvraag

3.1 De commissie moet de vraag beantwoorden of het gemelde geschil tussen de consument en KLM onder de dekking van de rechtsbijstandverzekering valt. Deze vraag moet worden beantwoord aan de hand van wat partijen met elkaar zijn overeengekomen. De verzekeringsovereenkomst en de verzekeringsvoorwaarden zijn daarbij leidend.

De voorwaarden van de verzekering bij ASR zijn van toepassing

3.2 De consument doet een beroep op de voorwaarden van de verzekering bij ASR. De uitvoerder gaat voor het afwijzende dekkingsstandpunt echter uit van de voorwaarden van de verzekering bij ING. Ter zitting heeft de uitvoerder toegelicht dat hij juist in het belang van de consument zo ver mogelijk is teruggegaan (in de tijd) voor de toepassing van de voorwaarden. De uitvoerder betwist overigens de stelling van de consument dat het gemelde geschil met KLM onder de dekking van de verzekering bij ASR valt. De commissie zal in dit geval beoordelen of de consument op grond van de voorwaarden van de verzekering bij ASR recht heeft op rechtsbijstand. In overweging 3.9 zal de commissie nog ingaan op de voorwaarden van de verzekering bij ING.

3.3 De consument stelt dat de gemelde kwestie onder de dekking valt en doet daarbij een beroep op artikel 4.2 van de voorwaarden van ASR:

> ***"4.2 Wanneer hebt u recht op juridische hulp?***
> *U hebt alleen recht op juridische hulp:*
>
> *als de feiten waardoor het conflict ontstaan is, het conflict zelf en de daaruit voortkomende behoefte aan juridische hulp zich voordoen tijdens de looptijd van de verzekering;*
>
> *als u bij het afsluiten van de verzekering nog niet wist (of kon weten) dat u juridische hulp nodig zou hebben. Bij twijfel moet u aantonen dat u dat nog niet wist (of kon weten);*
>
> *als u uw verzoek om juridische hulp indient tijdens de looptijd van de verzekering. Als de verzekering al geëindigd is, kunt u geen (nieuw) verzoek om hulp meer indienen."*

3.4 Niet ter discussie staat dat het verzoek om rechtshulp is ingediend tijdens de looptijd van de verzekering. De commissie moet beoordelen of ook aan de overige voorwaarden, zoals vermeld bij de eerste twee opsommingstekens, is voldaan.

Conflict

3.5 De consument is van mening dat het conflict waarvoor hij op 13 februari 2023 om rechtsbijstand heeft verzocht, losstaat van het eerdere conflict over de OVO.

De toetreding door KLM tot de Martinair CAO, het aanpassen van de definitie van het begrip 'werknemer' door KLM in de cao-voorwaarden en de brief van KLM van 12 juli 2021 aan de consument moeten volgens de consument worden gezien als de feiten die aan het conflict ten grondslag liggen.

3.6 De commissie overweegt dat het begrip '*conflict*' niet nader is gedefinieerd in de voorwaarden. Een objectieve bron voor de betekenis van een woord is een woordenboek, zoals bijvoorbeeld de Van Dale. Het begrip 'conflict' wordt in de Van Dale omschreven als: "*1 verschil van mening, ≈ botsing (2), geschil, strijd: in conflict komen met ...; cultureel conflict cultuurstrijd; - (...)*". Vaststaat dat de consument en zijn collega-vrachtvliegers al sinds 2013/2014 met KLM in meerdere gerechtelijke procedures zijn verwikkeld over de OVO en de daaruit voortvloeiende rechten van de werknemers van Martinair. Anders dan de consument, is de commissie van oordeel dat de klacht van de consument over het door KLM per 12 juli 2021 gedane aanbod niet los kan worden gezien van het langlopende geschil met KLM en de gevoerde procedures. Het verzoek om rechtsbijstand ziet immers (nog steeds) op de rechten van de vrachtvliegers als gevolg van de OVO. Dit brengt dan ook mee dat de feiten en omstandigheden die aanleiding gaven tot het conflict met KLM zich vóór de ingangsdatum van de rechtsbijstandverzekering hebben voorgedaan. De consument komt om die reden op grond van artikel 4.2 van de voorwaarden van ASR geen aanspraak op rechtsbijstand toe.

Voorzienbaar

3.7 Omdat er op grond van het eerste opsommingsteken van artikel 4.2 van de voorwaarden van ASR al geen dekking is, kan in het midden blijven of de consument bij het afsluiten van de verzekering wist of kon weten dat hij juridische hulp nodig zou hebben.

Verjaring

3.8 Nu de consument op grond van artikel 4.2 van de voorwaarden van ASR geen aanspraak op rechtsbijstand kan maken voor het op 13 februari 2023 gemelde geschil, zal de commissie niet in de beoordeling treden van de vraag of de vordering van de consument op rechtsbijstand inmiddels is verjaard.

De voorwaarden van de verzekering bij ING

3.9 Ten overvloede overweegt de commissie dat de consument ook op grond van de voorwaarden van de verzekering bij ING geen op rechtsbijstand toekomt. In artikel 6 van de Voorwaarden ING Rechtsbijstandverzekering voor particulieren is namelijk als voorwaarde om een beroep op de verzekering te kunnen doen, bepaald dat de gebeurtenis die tot het juridische conflict heeft geleid, tijdens de looptijd van de verzekering heeft plaatsgevonden. Als er meerdere gebeurtenissen zijn die met elkaar samenhangen, wordt uitgegaan van het tijdstip van de eerste gebeurtenis in die reeks. De commissie heeft hiervoor in overweging 3.6 geoordeeld dat het conflict waarvoor de consument om rechtshulp heeft verzocht, samenhangt met het langlopende geschil met KLM en de gevoerde procedures.

Gelet op de ingangsdatum van de rechtsbijstandverzekering bij ING (1 augustus 2019) geldt dat de eerste gebeurtenis zich heeft voorgedaan voor de ingangsdatum van de verzekering. Dit betekent dat de gemelde kwestie ook niet onder de dekking van deze voorwaarden valt.

Ambtshalve toetsing

3.10 Voor de beoordeling van de klacht is het beding van artikel 4.2 van de voorwaarden van ASR van belang. Dit beding is door de commissie getoetst aan het Europese en Nederlandse (consumenten)recht waarvoor ambtshalve toetsing geldt en de commissie acht het beding niet in strijd met deze regelgeving.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit de verzekeringsvoorwaarden

Voorwaarden verzekering Rechtsbijstand VP RB 2020-01

4.2 Wanneer hebt u recht op juridische hulp?

U hebt alleen recht op juridische hulp:

- als de feiten waardoor het conflict ontstaan is, het conflict zelf en de daaruit voortkomende behoefte aan juridische hulp zich voordoen tijdens de looptijd van de verzekering;

- als u bij het afsluiten van de verzekering nog niet wist (of kon weten) dat u juridische hulp nodig zou hebben. Bij twijfel moet u aantonen dat u dat nog niet wist (of kon weten);

- als u uw verzoek om juridische hulp indient tijdens de looptijd van de verzekering. Als de verzekering al geëindigd is, kunt u geen (nieuw) verzoek om hulp meer indienen.